

W Polsce w 2023 roku liczba osób zatrudnionych w czterech kluczowych zawodach medycznych — lekarzy, pielęgniarek, położnych i dentystów — wyniosła 423 tys., co stanowi wzrost o ponad 5% w porównaniu do roku 2019, kiedy to bezpośrednią opiekę nad pacjentami sprawowało 401 tys. osób. Największy przyrost nastąpił w gronie lekarzy: liczba aktywnych zawodowo osób wzrosła o 16 tys., czyli o 13%.

Nieco mniejsze zmiany zaobserwowano w zawodach pielęgniarских i położnych, gdzie liczba osób pracujących zwiększyła się odpowiednio o 1% i 3%. W 2023 roku wśród pielęgniarek zarejestrowano wzrost liczby pracujących bezpośrednio z pacjentami o blisko 2 tys. osób, jednakże dane te ujawniają także istotne zmiany w strukturze wiekowej tej grupy zawodowej. Udział pielęgniarek w wieku powyżej 50 lat wzrósł do 59% w 2023 roku (z poziomu 53% w 2019 roku), co oznacza przyrost o 6 punktów procentowych. W liczbach bezwzględnych przekłada się to na wzrost z 114 tys. do 128 tys. pielęgniarek powyżej pięćdziesiątki.

W przypadku lekarzy sytuacja przedstawia się odwrotnie. Odsetek lekarzy w wieku powyżej 50 lat zmniejszył się nieznacznie z blisko 52% do 50,4% w omawianym okresie. Dane te wskazują na odmienne trendy demograficzne w tych dwóch kluczowych dla systemu zdrowia zawodach.

Analizując dokładniej rozkład wiekowy pielęgniarek, zwraca uwagę spadek liczby pielęgniarek w grupie wiekowej 40-49 lat, które w 2019 roku stanowiły 30% wszystkich pielęgniarek, podczas gdy w 2023 roku ich udział spadł do 19%. Natomiast grupa pielęgniarek powyżej 60. roku życia zwiększyła się z 14% do 18%, co wskazuje na wzrost liczby osób pracujących mimo osiągnięcia wieku emerytalnego. Największą grupą pozostają pielęgniarki w wieku 50-59 lat, stanowiące obecnie 39% pracujących w tym zawodzie, co przekłada się na ponad 84 tys. osób.

Spośród wszystkich osób z uprawnieniami do wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej w 2023 roku, aż 31% nie wykonywało pracy bezpośrednio z pacjentami. W przypadku zawodu pielęgniarki liczba osób posiadających kwalifikacje, lecz nieaktywnych zawodowo wzrosła z 84 tys. w 2019 roku do 99 tys. w 2023 roku. Łączna liczba osób z prawem do wykonywania zawodu pielęgniarki w 2023 roku wyniosła 315 tys., co oznacza wzrost o 17,6 tys. w porównaniu z 2019 rokiem.

Wskaźnik liczby pielęgniarek przypadających na 10 tys. mieszkańców wzrósł, mimo problematycznej struktury wiekowej i niewielkiego wzrostu liczby aktywnych zawodowo osób. W 2023 roku na 10 tys. mieszkańców przypadało 57,4 pielęgniarek, podczas gdy w 2019 roku współczynnik ten wynosił 55,8. Jednakże pomimo tych pozytywnych zmian, według danych z 2021 roku, Polska plasowała się na 32. miejscu wśród krajów OECD pod względem liczby pielęgniarek na mieszkańca.

Dane te ukazują znaczące wyzwania stojące przed polskim systemem opieki zdrowotnej, który mierzy się z rosnącą luką pokoleniową w zawodach medycznych, zwłaszcza wśród pielęgniarek, co stanowi zagrożenie dla zapewnienia wystarczającej opieki medycznej w przyszłości.

Źródło: PIE